

Utbildningsutskottets betänkande

1976/77: 3

med anledning av motion om ämnet geografi i lärartjänst i grundskolan

Motionen

1975/76: 597 av fru Sundberg m. fl. (m) såvitt gäller hemställan att riksdagen hos regeringen begär att skolförordningens bestämmelser om ämnesgrupp för lärartjänst i grundskola den 1 juli 1976 kompletteras med bestämmelser om ämnesgrupp vari ämnet geografi ingår i enlighet med vad som anförts i motionen (yrkandet 1).

Bestämmelser i 15 kap. 4 § skolstadgan (1971: 235) angående ordinarie tjänst som adjunkt i grundskolan

4 §. Ordinarie tjänst som lärare — — — omfattar dels en ämnesgrupp om två ämnen, dels ett tredje ämne, enligt följande, nämligen

Ämnesgrupp	Tredje ämne
svenska och religionskunskap	historia eller geografi
svenska och historia	geografi
svenska samt engelska eller tyska eller franska	historia eller geografi
engelska och tyska	franska, samhällskunskap, historia eller geografi
engelska och franska	tyska, samhällskunskap, historia eller geografi
tyska och franska	engelska, samhällskunskap, historia eller geografi
religionskunskap och historia	samhällskunskap eller geografi
samhällskunskap och historia	religionskunskap eller geografi
samhällskunskap och matematik	geografi
biologi och kemi	matematik, fysik eller geografi
matematik och fysik	kemi eller geografi
matematik och kemi	fysik, geografi eller biologi
kemi och fysik	matematik eller geografi

Ordinarie tjänst som lärare — — — får omfatta endast ämnesgrupp enligt första stycket.

Länsskolnämnden får besluta att ordinarie tjänst som lärare — — — får omfatta annan kombination av ämnen än som anges i första stycket.

Utskottet

Enligt bestämmelserna i 15 kap. 4 § skolförordningen (1971: 235) får ordinarie tjänst som adjunkt i grundskolan omfatta *antingen* viss ämnesgrupp om två ämnen *eller* sådan ämnesgrupp kombinerad med ett tredje ämne. I tjänst som omfattar ämnesgrupp om två ämnen kan enligt skolförordningen ingå svenska, matematik, språk och samtliga orienteringsämnena med undantag för ämnet geografi. För behörighet till två-

ämnestjänst krävs alltid studiekurs om minst 40 poäng i vardera ämnet. Enligt motionen 1975/76: 597 har gällande förhållande, nämligen att geografi inte kan ingå i tvåämnestjänst, en styrande effekt när det gäller högskolestuderandes benägenhet att bedriva studier i ämnet geografi utöver studiekurs om 20 poäng, vilket anses få negativa konsekvenser för skolans geografiundervisning. Motionärerna yrkar att skolförordningens bestämmelser om ämnen i lärartjänst kompletteras med bestämmelse om tvåämnesgrupp omfattande även ämnet geografi. Motivet år 1969 för att slopa sådana ämnesgrupper var, heter det i motionen, att endast sådana ämnen fick ingå i tvåämnesgrupp för lärartjänst, som efter omorganisationen av utbildningen vid de filosofiska fakulteterna ingick i första och andra avdelningarna av de allmänna utbildningslinjerna. Eftersom det s. k. avdelningssystemet vid nämnda fakulteter numera i praktiken är upplöst finns enligt motionärernas mening inte längre grund för att behandla ämnet geografi annorlunda än andra ämnen på högstadiet.

Av läroplan för grundskolan (Lgr. 69) framgår att i huvudsak samma tidsramar skall tillämpas för ämnena samhällskunskap, historia och geografi vid undervisning på grundskolans högstadium.

Det är rimligt att alla högstadienämnena har samma möjlighet att ingå i lärartjänst. Såvitt utskottet kunnat finna föreligger inte längre motiv för att särbehandla geografiämnet. Lärarutbildningsutredningen (LUT 74) har bl. a. till uppgift att ta ställning till vilken ämnesbredd som bör erfordras för tjänst som lärare i grundskolan. Det är utskottets förhoppning att utredningens förslag skall kunna ge en samlad lösning på olika lärarutbildningsproblem. Detta mera långsiktiga utredningsarbete bör dock inte utesluta att regeringen redan nu anpassar nämnda bestämmelser till de ändrade förutsättningar som kan konstateras.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att yrkandet 1 i motionen 1975/76: 597 inte behöver föranleda någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionen 1975/76: 597, yrkandet 1.

Stockholm den 9 november 1976

På utbildningsutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Larsson i Staffanstorp (c), Nordstrandh (m), Jönsson i Arlöv (s), Johansson i Skärstad (c), fröken Hörnlén (fp), herr Karlsson i Mariefred (c), fru Hjelm-Wallén (s), herrar Strindberg (m), Sundgren (s), fröken Rogestam (c), herrar Hagberg i Örebro (s), Ullenhag (fp), fru Sandén (s) och herr Sivert Andersson i Stockholm (s).